

ΧΡΟΝΙΚΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Σ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γ. ΒΕΛΛΗΣ, Φ. ΔΩΡΗΣ, Ε. ΚΟΥΝΟΥΓΕΡΗ-ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ,
Α. ΚΡΗΤΙΚΟΣ, Θ.Κ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΥ, Μ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. ΣΧΙΝΑΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Π. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ, Γ. ΔΕΛΛΙΟΣ, Δ. ΚΑΛΙΝΙΚΟΥ, Μ-Θ. ΜΑΡΙΝΟΣ,
Ι. ΜΑΡΚΟΥ, Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ,
Θ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΚΑ. ΡΟΥΣΣΟΣ, Ε. ΣΚΟΡΙΝΗ-ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ,
Σ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΗΣ, Θ. ΦΟΡΤΣΑΚΗΣ,
Κ. ΧΡΙΣΤΑΚΑΚΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Παναγιώτης Παπανικολάου / Αντώνης Καραμπατζός Η ρήτρα "non-reliance" στην πώληση επιχειρήσεως ως «ρήτρα κινδύνου».....	401
Γεώργιος Λέκκας Το «απρόβλητο» (imporrosabilite) της δικαιοπραξίας λόγω μη τήρησης του νόμιμου τύπου.....	414
Κίμων Σαϊτάκης Ο άτιμος ή ανήθικος βίος ως λόγος αποκλήρωσης του κατιόντος.....	424

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

• Σκοπός σωματείου: Είναι αντίθετος στη δημόσια τάξη ο σκοπός σωματείου, που συνίσταται στη διάσωση και διάδοση του «Μακεδονικού πολιτισμού», καθώς και τη διατήρηση και καλλιέργεια της «Μακεδονικής γλώσσας» (ΑΠ 1448/2009 με ενημερωτικό σημείωμα <i>Ε. Νεζερίτη</i>).....	435
• Αποζημίωση λόγω αυτοκινητικού ατυχήματος: Ευχέρειες του δικαστηρίου ως προς τα υπολείμματα του καταστραφέντος αυτοκινήτου ανάλογα με τα αιτήματα και τις ενστάσεις των διαδίκων. Αρχή της αναλογικότητας (ΑΠ 1116/2009 με παρατηρήσεις <i>Β. Παναγιωτόπουλου</i>)... ..	443
• Ομολογιακά δάνεια: Για την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης στο κτηματολόγιο ή στο υποθηκοφυλακείο προς εξασφάλιση απαίτησης από ομολογιακό δάνειο που υπάγεται στον ν. 3156/2003 απαιτείται η καταβολή μόνο πάγιων δικαιωμάτων 100 ευρώ (ΕφΚρήτης 194/2009 με παρατηρήσεις <i>Ι. Βενιέρη</i>).....	446
• Αδικοπραξία: Προϋποθέσεις θεμελίωσης της ευθύνης του εποπτεύοντος ανήλικου ζημιώσαντα έναντι του ζημιωθέντος (ΑΠ 1468/2009 με παρατηρήσεις <i>Κ. Α. Χριστακάκου</i>).....	471
• Κοινοτικό σήμα: Διακριτικός χαρακτήρας σήματος συνιστάμενου σε διαφημιστικό σύνθημα (ΔΕΚ C-398/08 με παρατηρήσεις <i>Χ. Αποστολόπουλου</i>).....	479

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ιωάννης Κοροτζής Η σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς επιβάρη και των αποσκευών του - Νέες ρυθμίσεις στο εσωτερικό ελληνικό δίκαιο	485
---	-----

69 του ΑΚ. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο δεν παραβίασε ευθέως τις προαναφερόμενες ουσιαστικές διατάξεις, ενώ διέλαβε στην απόφασή του, αναφορικά με το κρίσιμο και ουσιώδες πραγματικό ζήτημα της αρμοδιότητας της Γενικής Συνέλευσης νομικού προσώπου να διορίζει τα μέλη προσωρινής διοίκησης, σαφείς, πλήρεις και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες που επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή όχι εφαρμογή των διατάξεων που εφαρμόστηκαν. Κατά συνέπεια οι πρώτος και δεύτερος λόγοι της αναίρεσης, με τους οποίους προβάλλονται αιτιάσεις από το άρθρο 559 αριθ. 1 και 19 ΚΠολΔ είναι αβάσιμο στην ουσία και πρέπει να απορριφθούν [...]

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 101 του ΑΚ, η αγωγή ακύρωσης της απόφασης της γενικής συνέλευσης νομικού προσώπου υπόκειται σε σύντομη αποσβεστική προθεσμία των έξι μηνών από τότε που λήφθηκε η άκυρη απόφαση, η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 279, 280 και 261 επ. ΑΚ, μπορεί να συμπληρωθεί ... και λαμβάνεται υπόψη από τα δικαστήρια αυτεπαγγέλτως. Επομένως, πρέπει να συντρέχουν περιστατικά από τα οποία να προκύπτει ότι δεν παρήλθε η ως άνω προθεσμία και δεν αποσβεστική το δικαίωμα των αιτούντων για ακύρωση προκειμένου να δικαιολογείται η ύπαρξη ενόμου συμφέροντος, που είναι απαραίτητο για το παραδεκτό της αναίρεσης, όπως και του κάθε λόγου αυτής χωριστά.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε το Εφετείο, ενώ το πρωτόδικο δικαστήριο είχε δεχτεί την αγωγή των αναιρεσιόντων κατά την κύρια αυτής βάσει και δεν ερεύνησε τις υπόλοιπες βάσεις της, εξαφάνισε την εν λόγω απόφαση αφού δέχτηκε την έφεση κατά παραδοχή του λόγου της με τον οποίο οι ενάγοντες εφεισβίητοι προέβησαν παράπωνα για την παραδοχή αυτή και στη συνέχεια απέρριψε την αγωγή χωρίς να εξετάσει τους υπόλοιπους λόγους ακυρότητας που προβάλλονταν με την αγωγή. Από την επισκόπηση των διαικαστικών εγγράφων προκύπτει ότι η ένδικη αίτηση αναίρεσης ασκήθηκε στις 26.9.2007, από την επίδοση δε αυτής στον αναιρεσιβλήτο, στις 6.12.2007 (βλ. ... έκθεση επίδοσης δικ. Επιμελητή στο Πρωτοδικείο ...) έως την ορισθείσα αρχικά δικάσιμο της 30.10.2008, κατά την οποία η συζήτηση αναβλήθηκε για την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας διάταξη, παρήλθε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών και επομένως το αγωγικό δικαίωμα ακύρωσης της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του αναιρεσιβλήτου έχει αποσβεστεί. Οι αναιρεσιόντες δεν επικαλούνται και δεν αποδεικνύονται περιστατικά, από τα οποία να προκύπτει ότι το δικαίωμα των αιτούντων για ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν αποσβεστική με τη πάροδο άπρακτης της προθεσμίας των έξι μηνών (λόγοι διακοπής της παραγραφής κ.λ.π.)...

**Άρειος Πάγος (Δ΄ Τμήμα)
Αριθμ. 1448/2009**

Προεδρεύων: Γ. Πετράκης, Αντιπρόεδρος ΑΠ
Εισηγήτρια: Β. Θάνου-Χριστοφίλου, Άρειοπαγίτης
Δικηγόρος: Ε. Τελλή

Δικαίωμα του συνέρχεσθαι κατά το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ. Θεμιτοί περιορισμοί του. Δυνατότητα μη αναγνώρισης σωματείου, ο σκοπός του οποίου αντίκειται στην ημεδαπή δημόσια τάξη. Είναι αντίθετος στη δημόσια τάξη ο σκοπός σωματείου που συνίσταται στη διάσωση και διάδοση του «Μακεδονικού πολιτισμού», καθώς και τη διατήρηση και καλλιέργεια της «Μακεδονικής γλώσσας».

Διατάξεις: Σ 12 § 1· ΕΣΔΑ 9, 10 § 1 εδ. α΄ και β΄, 11

[...]. Κατά τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 του Συντάγμα-

τος, με την οποία κατοχυρώνεται το δικαίωμα της συνένωσης, «οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους, που ποτέ όμως δεν μπορούν να εξαρτήσουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού από προηγούμενη άδεια». Επίσης, με την από 4 Νοεμβρίου 1950 Σύμβαση της Ρώμης «για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» (ΕΣΔΑ), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: α) Στο άρθρο 9 παρ. 1 εδαφ. α΄ ότι κάθε πρόσωπο δικαιούται στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Στην παρ. 2 εδ. του ίδιου άρθρου ότι η ελευθερία εκδήλωσης της θρησκείας ή των πεποιθήσεων δεν επιτρέπεται να αποτελέσει αντικείμενο άλλων περιορισμών πέρα από αυτούς που προβλέπονται από το νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα σε δημοκρατική κοινωνία, για τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της δημόσιας τάξης, υγείας και ηθικής, ή την προάσπιση των δικαιωμάτων ελευθεριών των άλλων, β) Στο άρθρο 10 παρ. 1 εδ. α΄ και β΄ ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και ότι το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης ως και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς επέμβαση δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων και στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ότι η άσκηση των ελευθεριών τούτων, συνεπαγόμενη καθήκοντα και ευθύνες, δύναται να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται από το νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα σε δημοκρατική κοινωνία για την εθνική ασφάλεια, την εδασφική ακεραιότητα ή δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξης και πρόληψη του εγκλήματος, την προστασία της υγείας και της ηθικής, την προστασία της υπόληψης ή των δικαιωμάτων των τρίτων γ) Στο άρθρο 11 παρ. 1 ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και στην ελευθερία συνεταιρισμού, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ίδρυσης μετ' άλλων συνδικάτων και προσχώρησης σε συνδικάτα με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων τους. Στη δε παρ. 2 εδαφ. α΄ του ίδιου άρθρου, ότι η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών δεν επιτρέπεται να υπαχθεί σε άλλους περιορισμούς πέρα από αυτούς που προβλέπονται από το νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα, σε δημοκρατική κοινωνία, για την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξης και πρόληψη του εγκλήματος, την προστασία της υγείας και της ηθικής ή την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων. Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις των εν λόγω άρθρων 9, 10 και 11 της ΕΣΔΑ συνάγεται, ότι η δημόσια τάξη είναι θεμιτός περιορισμός των δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές. Η δημόσια δε τάξη, η προς την οποία αντίθεση του σκοπού του σωματείου δημιουργεί λόγο μη αναγνώρισης του από το δικαστήριο, αποτελείται από θεμελιώδεις κανόνες και αρχές, που κρατούν σε ορισμένο χρόνο στη χώρα και απηχούν τις δικαιοκτικές, κοινωνικές, οικονομικές πολιτειακές, πολιτικές, θρησκευτικές, ηθικές και άλλες αντιλήψεις, οι οποίες διέπουν τον έννομο βιοτικό ρυθμό αυτής. Αντίθεση προς τη δημόσια τάξη υπάρχει, όταν προσβάλλονται οι αντιλήψεις αυτές και διαταράσσεται ο βιοτικός ρυθμός (ΟλΑΠ 6/1990, 17/1999, 4/2005). Ας σημειωθεί ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ενόψει της πιο πάνω διατάξεως του άρθρου 11 της ΕΣΔΑ, με την απόφαση του της 17-2-2004, που εκδόθηκε στην υπόθεση Gorzelik και λοιπών κατά της Πολωνίας, μετά από ατομική προσφυγή κατά του Πολωνικού Κράτους, για άρνηση των αρχών αυτού να προβούν στην επίσημη καταχώρηση του σωματείου των ασκούντων την προσφυγή, υπό την επωνυμία «Ένωση των προσώπων Σιλησιανής Ιθαγενείας», έκρινε ότι: Η ελευθερία συνεταιρισμού δεν είναι απόλυτη και πρέπει να γίνει δεκτό, ότι όταν ένα σωματείο, δια των δραστηριοτήτων του ή των προθέσεων, τις οποίες δηλώνει ρητώς ή σιωπηρώς στο πρόγραμμά του, θέτει σε κίνδυνο τους θεσμούς του Κράτους ή τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων, το άρθρο 11 (της

ΕΣΔΑ) δεν αποστερεί από τις αρχές ενός Κράτους την εξουσία προστασίας των εν λόγω θεσμών και προσώπων και ότι τούτο απορρέει και από την παρ. 2 του άρθρου 11 και από τις θετικές υποχρεώσεις του Κράτους, δυνάμει του άρθρου 1 της Συμβάσεως, να αναγνωρίζει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων, τα οποία εξαρτώνται από τη δικαιοδοσία του (σκέψη 94 της απόφασης αυτής).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, που δίκασε επί της ασκηθείσας από τους αιτούντες-νυν αναγρεσέοντες έφεσης, της σπρεφόμενης κατά της απόφασης του Πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, με την οποία είχε απορριφθεί η από 24-7-2003 αίτηση αυτών, περί αναγνώρισης του Σωματείου «...», δέχθηκε τα εξής: Οι αιτούντες είναι μέλη της προσωρινής διοικούσας επιτροπής του υπό σύσταση σωματείου, με έδρα την πόλη της... και με την επωνυμία «...». Για την ευδοκίμηση της αιτήσεώς τους, περί αναγνώρισης του προαναφερόμενου σωματείου, προσκομίζουν όλα τα απαιτούμενα από το νόμο (άρθρα 78-80 ΑΚ) στοιχεία, μεταξύ των οποίων και το από 19-6-2003 καταστατικό του, που αποτελείται από 25 άρθρα, με τα οποία ορίζονται τα σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία του. Στο άρθρο 2 του καταστατικού ορίζεται ότι σκοπός του σωματείου είναι, μεταξύ άλλων, «η πολιτιστική αποκέντρωση και η προστασία των πνευματικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και παραδόσεων των μνημείων πολιτισμού και γενικά η διάσωση και διάδοση Μακεδονικού πολιτισμού. Η διατήρηση και καλλιέργεια της μακεδονικής γλώσσας-«ΜΑΚΕΔΟΝΚΙ», ως μέσα δε για την επίτευξη του άνω σκοπού αναφέρεται ότι είναι, οι ομιλίες, τα δημοσιεύματα, τα διαβήματα κάθε μορφής, καθώς και η συνεργασία του σωματείου με άλλα σωματεία που έχουν κοινούς σκοπούς, την τοπική αυτοδιοίκηση και τους άλλους αρμόδιους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. Ο προαναφερόμενος σκοπός του σωματείου αποτελεί αντικείμενο έρευνας, για να διαπιστωθεί, εάν είναι σύννομος, ή αντιβαίνει στη δημόσια τάξη, υπό την αναλυθείσα παραπάνω έννοια αυτής, ή δημιουργεί σύγχυση αναφορικά με τη σωματειακή δράση των μελών του. Προς τούτο, κρίσιμα είναι τα σημεία που αφορούν στην επικαλούμενη «διάσωση και διάδοση Μακεδονικού πολιτισμού», όπως και τα «διατήρηση και καλλιέργεια της μακεδονικής γλώσσας «ΜΑΚΕΔΟΝΚΙ». Όπως είναι γνωστό, τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα βρίσκεται σε αντιπαράθεση με το Κράτος των Σκοπίων (FYROM), εξ αιτίας της αυθαίρετης και ιστορικά ατεκμηρίωτης αξιώσεως του τελευταίου να αναγνωρισθεί διεθνώς ως Κράτος, με το όνομα «Μακεδονία». Προκειμένου να αποκατασταθεί η ιστορική αλήθεια ως προς το σφετερισμό του ονόματος της Μακεδονίας από το νεοσυσταθέν Κράτος των Σκοπίων (FYROM), το οποίο επιχειρεί να αποκτήσει εθνική ταυτότητα με όνομα που αποτελεί ιστορική, πολιτιστική και εθνική κληρονομία της Ελλάδας, είναι αναγκαίο να επιστημονηθούν συνοπτικά τα ακόλουθα ιστορικά δεδομένα. Ο όρος Μακεδονία, από αρχαιολόγων χρόνων είναι όρος ιστορικός και γεωγραφικός και όχι εθνολογικός. Οι Μακεδόνες δεν είναι, ούτε υπήρξαν κατά το πρόσφατο και το απώτερο παρελθόν, ιδιαίτερος εθνολογικός σχηματισμός. Απλώς, ως Μακεδόνες, ονομάζονται ανέκαθεν οι κάτοικοι της γνωστής από την αρχαιότητα περιοχής της Ελληνικής Μακεδονίας, όπως αντίστοιχα ονομάζονται, Θράκες, οι κάτοικοι της Θράκης, Θεσσαλοί, οι κάτοικοι της Θεσσαλίας κ.ο.κ., χωρίς να υπάρχει αντίστοιχα Θρακική ή Θεσσαλική Εθνικότητα. Επομένως, Μακεδόνες κατά την εθνικότητα δεν υπάρχουν και ούτε μπορούν να «δημιουργηθούν», στα πλαίσια του συλλογικού αυτοπροσδιορισμού των κατοίκων της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής της Μακεδονίας, όπως πιο κάτω αναφέρεται. Επιπλέον, οι αρχαίοι Μακεδόνες, ήταν αναμφισβήτητα Έλληνες, δωρική ή κατ' έλληνα έκδοση, αιολική φύλη. Το όνομα Μακεδονία αναφέρεται για πρώτη φορά από τον Ηρόδοτο, έχει δε γνήσια Ελληνική, δωρικής προέλευσης, ρίζα, «Μακεδόνος ή Μακεδανός», που σημαίνει μακρύς, υψηλός, λόγω του

ύψους των Μακεδόνων, όπου μάκος = μήκος (Ηρόδοτος Ιστορία Α, 56). Ήδη από τον 1ο π.Χ. αιώνα ο μεγάλος γεωγράφος της αρχαιότητας Στράβων, διαπίστωνε: «Εστίν ουν Ελλάδα και η Μακεδονία» (Στράβων, Γεωγραφικά, VII.9). Ως Έλληνες, οι αρχαίοι Μακεδόνες, χρησιμοποιούσαν την ίδια, με τους Έλληνες της νομίμου Ελλάδας γλώσσα, πίστευαν στους ίδιους θεούς και είχαν τον ίδιο (Ελληνικό) πολιτισμό. Ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Αριστοτέλης υπήρξε δάσκαλος του Μεγάλου Αλεξάνδρου και τα ευρήματα της Βεργίνιας αποτελούν σταθμούς της παγκόσμιας ιστορίας και στοιχεία του παγκόσμιου πολιτισμού που αποδεικνύουν την ελληνικότητα της Μακεδονίας. Αντίθετα, οι Σλάβοι, δηλαδή τα διάφορα σλαβικά φύλη που εμφανίσθηκαν στην περιοχή των Βαλκανίων, βορείως της Μακεδονίας, κατά τον 7ο μ.Χ. αιώνα, δεν έχουν καμία σχέση με τους αρχαίους Έλληνες Μακεδόνες. Μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους των ετών 1912-1913, που είχαν ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση, πλην άλλων περιοχών, και της Μακεδονίας, από την Οθωμανική κυριαρχία και το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, οριοθετήθηκαν οριστικώς τα σύνορα μεταξύ Ελλάδας αφενός και Σερβίας και Βουλγαρίας αφετέρου. Κατόπιν Διεθνών Συμφωνιών και ιδίως της συνθήκης του ΝΕUILLY, που ίσχυσε από το 1919, το μεγαλύτερο τμήμα της Μακεδονίας, με τη γεωγραφική του όρου έννοια, περιήλθε στην Ελλάδα, ήτοι το 51,5%, ενώ στη Σερβία περιήλθε το 38,4% και στη Βουλγαρία το 10,1% αυτής. Έτσι, η αρχαία (κλασική) Μακεδονία, η επονομαζόμενη από γεωγραφική άποψη «Μείζων Μακεδονία», που περιλαμβάνονταν μεταξύ Αιγαίου Πελάγους και των ορέων Καμβουνία, Πιέρια και Όλυμπος προς νότο, των λιμνών Αχρίδα και Πρέσπες, και των ορέων Μπαμπούνα, Σκόμιον, Ραδόνη προς βορρά, του ποταμού Νέστου, ανατολικά και των ορέων Γράμμος και Πίνδος, δυτικά, καταμήθηκε εν μέρει, μεταξύ των παραπάνω Κρατών, όπως έχει εκτεθεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω της ελευθέρως διακίνησης των πληθυσμών, κατά τους χρόνους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, είχαν εγκατασταθεί στην Ελλάδα, ιδίως στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας, Βουλγαροι, σλαβόφωνοι, που είχαν σλαβική εθνική συνείδηση. Μετά την οριστικοποίηση των συνόρων, κατά τα προεκτεθέντα, οι περισσότεροι απ' αυτούς διασκορπίσθηκαν στην περιοχή των Σκοπίων, ή μετανάστευσαν σε διάφορα Κράτη. Οι ολίγοι εναπομείναντες στην Ελλάδα και συγκεκριμένα, στους νομούς Φλώρινας και Έδεσσας, εδήλωσαν Ελληνική Εθνικότητα και έτσι, από την εποχή εκείνη έπαυσε να υπάρχει θέμα σλαβικής μειονότητας. Πριν από το 1944 «Μακεδονία» ως σλαβικό κράτος και «Μακεδονικό Έθνος», ως ιδιαίτερη εθνότητα ήταν έννοιες παντελώς άγνωστες. Στις 2-8-1944, κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής, ο Κρόατης Τίτο δημούργησε το Γιουγκοσλαβικό ομόσπονδο κράτος (ένα από τα έξι της τότε Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας που προέκυψε ως ενιαίο Κράτος το 1918), της λεγόμενης Δημοκρατίας της Μακεδονίας, με πρωτεύουσα τα Σκόπια. Έως τότε, οι κάτοικοι της περιοχής των Σκοπίων δεν είχαν ούτε σερβική, ούτε βουλγαρική, παρά τα φιλοβουλγαρικά αισθήματα των περισσότερων κατοίκων της και πολύ περισσότερο, δεν είχαν «μακεδονική» εθνική συνείδηση. Την τελευταία, τους έπεισε να την αποκτήσουν ο Τίτο, προκειμένου να αποκοιλήσει τους Σκοπιανούς από το άρμα των Βουλγάρων, έχοντας ως απώτερο σκοπό, την σύσταση ενιαίου μακεδονικού κράτους, υπό σλαβικό μανδύα και την έξοδο της χώρας του στο Αιγαίο. Είναι χαρακτηριστικό ότι, στην περίοδο του μεσοπολέμου, η κυβέρνηση του Βελιγραδίου υποστήριζε, ότι οι κάτοικοι της περιοχής Σκοπίων ήταν Σέρβοι. Αργότερα, όμως, για να υποβοηθηθεί η προσπάθεια «μακεδονοποίησης» του πληθυσμού της Α. Δ. Μακεδονίας, που κατοικείτο τότε από ακαθόριστης εθνικότητας πληθυσμούς, με υπεροχή των σλαβόφωνων, αλβανόφωνων και τουρκόφωνων, έπρεπε να αναπτυχθούν όλα εκείνα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν ένα λαό, ως διαφορετικό έθνος, δη-

λαδή η γλώσσα, η ιστορία και ο πολιτισμός. Καταρχήν, ιδιαίτερη φροντίδα δόθηκε στη λεγόμενη «μακεδόνικη» γλώσσα, που αποτελείτο κατά βάση από λέξεις σλαβικής προέλευσης, εμπληρωμένη και με ελληνικές αυτούσιες ή παραλληλαγμένες, καθώς επίσης και λέξεις τουρκικές, βλάχικες, αλβανικές κ.λ.π. Το ιδίωμα αυτό στην ουσία ήταν η δυτική διάλεκτος της βουλγαρικής γλώσσας, την οποία ομιλούσαν οι κάτοικοι της περιοχής των Σκοπίων. Μετά το 1944, Σκοπιανοί γλωσσολόγοι προσπάθησαν να αφαιρέσουν όλα τα βουλγαρικά στοιχεία από τη διάλεκτο αυτή και να τα αντικαταστήσουν με λέξεις σερβοκροατικές, ώστε να μπορεί η λεγόμενη «μακεδόνικη» γλώσσα, έτσι όπως εξελίχθηκε, να γίνει πλέον κατανοητή από τους σερβοκροατικούς πληθυσμούς της βόρειας Γιουγκοσλαβίας. Ακόμη δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην εκ των υστέρων «κατασκευή» της ιστορίας του «Μακεδονικού» έθνους. Το Δεκέμβριο του 1948 ιδρύθηκε στα Σκόπια το Ινστιτούτο Εθνικής Ιστορίας του Μακεδονικού Λαού. Το ενδιαφέρον των Σκοπιανών ιστορικών επικεντρώθηκε στην απόδειξη της υπάρξεως ενός ξεχωριστού «μακεδονικού» έθνους, έστω και αν το «έθνος» τούτο, στο παρελθόν, δεν είχε δώσει σημεία ζωής. Στη συνέχεια, οι πολιτικοί των Σκοπίων δεν περιορίστηκαν στην ηρωσπάθεια τους «μακεδονοποίησης» του πληθυσμού της περιοχής. Για να ευαισθητοποιήσουν τα πλήθη, αλλά και τη Διεθνή Κοινότητα, δημιούργησαν μία «Μεγάλη ιδέα» περί πλήρους εθνικής αποκατάστασης του «Μακεδονικού» έθνους, διακηρύσσοντας ότι η Μακεδονία στο σύνολο της, δηλαδή τα τρία Βιλαέτια (περιφέρειες) της αυθαίρετης τότε διαίρεσης της τουρκικής Διοίκησης στη Μακεδονία, κατά τους χρόνους της Οθωμανικής κυριαρχίας, που είχαν ως πρωτεύουσες τη Θεσσαλονίκη, το Μοναστήρι και τα Σκόπια, είναι χώρα σλαβική, και ως προς την ιστορική της προέλευση και ως προς την εθνική της σύσταση. Γι' αυτό (κατά τη «Μεγάλη Ιδέα»), πρέπει να ενωθεί και να αποτελέσει ένα ενιαίο κράτος, δεδομένου ότι μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μόνο το Γιουγκοσλαβικό Τμήμα της Μακεδονίας αποκαταστάθηκε εθνικά, στα πλαίσια της Γιουγκοσλαβικής Ομοσπονδίας (θεωρία του «αλυτρωτισμού»). Η προβολή αυτής της «Μεγάλης Ιδέας» στα Σκόπια και στο εξωτερικό δημιούργησε τις σημερινές προστριβές με την Ελλάδα, η οποία δεν είναι δυνατό να ανεχθεί αυτή την έστω «ακαδημαϊκή», καταρχήν, προσβολή της ακεραιότητας του εδάφους της και της ομοιογένειας του πληθυσμού της, που επιχειρείται από την πλευρά των Σκοπίων. Εξάλλου, ουδείς πολιτισμένος λαός μπορεί να ανεχθεί την πηλασογράφηση της Ιστορίας του. Στην ηρωσπάθεια αυτή των Σκοπίων που άρχισε μετά τη διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας, από του το κράτος των Σκοπίων απέκτησε οντότητα, το έτος 1991, εντάσσεται η διάδοση των παραπάνω ιδεών από διάφορους εθνικιστές μετανάστες, οι οποίοι, μέσω οργανώσεων και σωματείων, που δρουν κυρίως στο εξωτερικό (Αυστραλία, Καναδά, ΗΠΑ), με ομιλίες, συγκεντρώσεις, εκδηλώσεις πολιτιστικές κλη παραπληροφορούν το κοινό, δημιουργώντας εσφαλμένες περί υπάρξεως «Μακεδονικού» έθνους και πολιτισμού, «μακεδονικής» γλώσσας και συνείδησης. Παράλληλα, καλλιέργησαν και την ιδέα του «αλυτρωτισμού», όπως προεκτέθηκε επιχειρώντας να δημιουργήσουν αποσχιστικές τάσεις, θέτοντας και το ανύπαρκτο θέμα της λεγόμενης «μακεδονικής μειονότητας» που ζει στην Ελλάδα. Μάλιστα για το θέμα αυτό προσέφυγαν στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ στη Γενεύη, το Μάιο του 1990, ενώ, τον Ιούνιο του ίδιου έτους, έθεσαν και πάλι το ίδιο θέμα στα πλαίσια της Συνδιάσκεψης της ΔΑΣΕ στην Κοπεγχάγη. Αρρωγοί της ηρωσπάθειας αυτής των Σκοπιανών ιθύνοντες στην Ελλάδα είναι οι αιτούντες. Οι τελευταίοι, συμπληρώνοντας με τις παραπάνω θέσεις των Σκοπίων, δημιουργούν ανύπαρκτα ζητήματα ιδιαίτερου μακεδονικού πολιτισμού και μακεδονικής γλώσσας («ΜΑΚΕΔΟΝΚΙ»), μέσω δε του υπό σύσταση Σωματείου, επιδιώκουν την υλοποίηση των παραπάνω σκοπών. Συγκεκριμένα, ένα από τα

ιδρυτικά μέλη του εν λόγω Σωματείου, ο ΑΑ, μαζί με άλλους ομοϊδεάτες του, όπως ο ΒΒ, που ηρωτοστατούσε παλαιότερα στην ίδρυση όμοιου Σωματείου, εμφανίσθηκαν στη Συνδιάσκεψη της ΔΑΣΕ στην Κοπεγχάγη όπου αμφισβήτησαν την ελληνικότητα της (Ελληνικής) Μακεδονίας (βλ. και Εφ. Θεσ. 1558/1991 αδημ). Επίσης, τα ιδρυτικά μέλη του υπό σύσταση Σωματείου, ήτοι οι ΓΓ, Χ1 και ΔΔ, όπως και ο προαναφερόμενος ΒΒ, συναντήθηκαν κρυφά, στις 28 Ιουλίου 1991, στην πόλη Μοναστήρι, με τον πρώην Πρόεδρο του Κράτους των Σκοπίων, Κύρο Γκλιγκόρφ. Ακόμη, τα ίδια πρόσωπα είχαν αλληλένδετες συναντήσεις στη Θεσσαλονίκη με τον υποηρόξενο των Σκοπίων, προφανώς, για να προωθήσουν την επίτευξη των παραπάνω σκοπών τους (βλ. Στεφ. Τσαηάρα, όπ. π. σελ. 34). Σύμφωνα με όλα όσα ηρωεκτέθηκαν, δεν υπάρχει Μακεδονικό Έθνος και κατά συνέπεια, μακεδονικός πολιτισμός και μακεδονική γλώσσα «ΜΑΚΕΔΟΝΚΙ». Ούτε φυσικά υφίσταται στην Ελλάδα «μακεδονική μειονότητα». Είναι αυτονόητο ότι ένα μωσαϊκό εθνοτήτων δεν μπορεί, σε εξήντα χρόνια, να αποκτήσει εθνολογική οντότητα, στηριζόμενο σε χαλκευμένα ιστορικά στοιχεία. Με βάση τις παραδοχές αυτές, το δικάσαν Εφετείο έκρινε «ότι ο σκοπός του υπό αναγνώριση Σωματείου αντίκειται προς τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, αφού θέτει σε κίνδυνο τους θεσμούς του Ελληνικού Κράτους, με τις εξαγγελιζόμενες ρητές και σιωπηρώς δραστηριότητες των μελών του, ότι, με την εμμονή του στη γενική αναφορά του όρου «μακεδονικός-ική» πολιτισμός-γλώσσα προκαλεί σύγχυση τόσο στο εσωτερικό της Χώρας και, ιδίως, στους ενδιαφερομένους να συμμετάσχουν στο Σωματείο ως μέλη, αποδοχόμενοι το σκοπό αυτό, όσο και διεθνώς, στα Κράτη και στους λοιπούς φορείς, με τους οποίους θα συναλλιχθεί αυτό, ενόψει της πραγμάτωσης του σκοπού του, μέσω διαηρημάτων, συνεργασιών κλη, καθώς και ότι αναγνώριση του Σωματείου προσκρούει στην ανάγκη ειρηνικής συμβίωσης των πολιτών της περιοχής και κατ' επέκταση της γαλήνης της Χώρας», και ότι η αίτηση ήταν απορριπτή, ως αβάσιμη κατ' ουσία και στη συνέχεια, απέρριψε την ασκηθείσα έφεση, επικυρώνοντας την απόφαση του ηρωτοβάθμιου δικαστηρίου, που είχε αποφανθεί ομοίως.

Με τους πρώτο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο, από το άρθρο 559 αριθ. 1 Κ.Πολ.Δ, λόγους αναιρέσεως, προβάλλεται η αιτίαση ότι το δικάσαν Εφετείο, με το να κρίνει ότι ο σκοπός του σωματείου, του οποίου την αναγνώριση ζητούσαν οι αιτούντες-νυν αναιρεσείοντες, αντίκειται στη δημόσια τάξη και ασφάλεια, διότι θέτει σε κίνδυνο τους θεσμούς του Ελληνικού Κράτους, παρεβίασε κανόνες ουσιαστικού δικαίου και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρων. 2, 4, 5, 14, 25 και 12 του Συντάγματος, 9, 10 και 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΣΔΑ) και των άρθρων 78 έως 84 ΑΚ. Οι λόγοι αυτοί είναι απορριπτέοι, προεχόντως, ως αόριστοι, καθόσον ουδόλως προσδιορίζεται στο αναιρετήριο ποιο είναι το νομικό σφάλμα του δικάσαντος δικαστηρίου ερμηνευτικό ή υπαγωγικό και στη δεύτερη περίπτωση σε τι συνίσταται η παράβαση κατά την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, αλλά και σε κάθε περίπτωση, ως αβάσιμοι, διότι, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην προηγηθείσα μείζονα νομική σκέψη, η προστασία της δημόσιας τάξης, της εθνικής ασφάλειας και των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων, αποτελούν νόμιμοι και επιτρεπτοί περιορισμοί της ελευθερίας και των δικαιωμάτων των προστατευομένων από τις ως άνω διατάξεις και κατά συνέπεια το δικάσαν Εφετείο δεν παρεβίασε τις προαναφερθείσες διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ τις σχετικές με τα δικαιώματα αυτά, αλλά ούτε και τις λοιπές ως άνω διατάξεις, που προστατεύουν τα αντίστοιχα δικαιώματα (ελευθερία έκφρασης και γνώμης, ελευθερία προσωπικότητας, ίση μεταχείριση, ελευθερία του συνέρχεσθαι), ούτε τέλος, τη διάταξη του άρθρου 25 του Συντάγματος (αρχή της αναλογικότητας), δεδομένου, ότι το μέτρο της μη αναγνώρισης του Σωματείου είναι αναγκαίο, για την αποφυγή της προσβολής της δημόσιας τάξης και της

εθνικής ασφάλειας και των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων. Επί πλείον, ο πέμπτος λόγος αναίρεσης, κατά το μέρος αυτού, με το οποίο προβάλλεται η αιτίαση της παραβίασης των διατάξεων των άρθρων 9, 10, 11 και 14 της ΕΣΔΑ, εκ του ότι, το δικάσαν Εφετείο, με την προσβαλλημένη απόφασή του, απέρριψε την αίτηση λόγω της εθνικής καταγωγής και των πεποιθήσεων των αιτούντων, είναι σε κάθε περίπτωση απορριπτέος και ως στηριζόμενος επί εσφαλμένης προϋπόθεσης και ως εκ τούτου αβάσιμος, δεδομένου ότι ουδόλως περιέχονται παρόμοιες παραδοχές στην προσβαλλημένη απόφαση, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο αυτής...]

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η ελευθερία σύστασης νομικών προσώπων σωματειακού χαρακτήρα κατοχυρώνεται ρητά στο άρθρο 12 § 1 του Συντάγματος (δικαίωμα του συνέρχεσθαι ή του συνεταιρίζεσθαι) και τελεί μόνο υπό την επιφύλαξη της «τήρησης των νόμων». Σύμφωνα με αυτήν την επιφύλαξη και άρα συνταγματικά ανεκτό περιορισμό του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι αποτελεί η νομοθετική πρόβλεψη (άρθρα 78-80 και 105 § 3 ΑΚ) συγκεκριμένων προϋποθέσεων και διατυπώσεων για τη σύσταση του σωματείου [βλ. αντί άλλων *Χριστακάκου*, σε Ρούσσο (επιμ.), *Δίκαιο Νομικών Προσώπων*, σ. 405-406· *Βλαστό*, *Αστικά σωματεία, Συνδικαλιστικές και Εργοδοτικές Οργανώσεις, Συνεταιρισμοί*, 4η έκδ. 2002, σ. 80, 81· ΟλΑΠ 4/2005 ΧρΙΑ 2005, 317· ΑΠ 58/2006 ΧρΙΑ 2006, 496 = ΕλλΔην 2006, 524· ΑΠ 586/2005 ΧρΙΑ 2005, 804], μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και η έκδοση δικαστικής απόφασης περί εγγραφής του σωματείου στο οικείο βιβλίο. Προκειμένου να εκδώσει τη σχετική απόφασή του, το δικαστήριο προβαίνει σε έλεγχο νομιμότητας, εξετάζει δηλαδή κατά πόσο πληρούνται όλοι οι όροι που τάσσει ο νόμος για την ίδρυση του σωματείου. Στους όρους αυτούς συγκαταλέγεται και η φύση του σκοπού του σωματείου, ο οποίος δεν πρέπει να αντίκειται στον νόμο, στα χρηστά ήθη ή στη δημόσια τάξη, αν δε το δικαστήριο διαπιστώσει οποιαδήποτε παρατυπία σχετικά με το σκοπό οφείλει να εκδώσει να αρνητική απόφαση. Σε περίπτωση μάλιστα που το ελάττωμα του σκοπού διαλλάθει της προσοχής του δικαστηρίου, θεσπίζεται στο άρθρο 105 αρ. 3 ΑΚ η δυνατότητα της των υσέρων διάλυσης του σωματείου (*Χριστακάκου*, ό.π., σ. 418· ΟλΑΠ 4/2005, ό.π.). Αντίθετος προς τη δημόσια τάξη έχει κριθεί από τη νομολογία ιδίως ο σκοπός σωματείων που εξυπηρετούν στην πραγματικότητα τις εθνικιστικές επιδιώξεις συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων, θέτοντας παράλληλα σε κίνδυνο τα εθνικά μας συμφέροντα (βλ. εκτός από τη δημοσιευόμενη απόφαση και ΟλΑΠ 4/2005, ό.π.· ΑΠ 58/2006, ό.π.· ΑΠ 586/2005, ό.π.).